

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Γ.Σταμούλης –Φ.Παντελεάκος

ΑΘΗΝΑ 2013

Περιεχόμενα

	ΣΕΛΙΔΑ
Περιεχόμενα	3
Εισαγωγή	4
Συντάξιμη υπηρεσία	5
Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος « <u>ως την 31-12-2010</u> »	6
Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος «ως την 31-12-2014»	8
Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος μετά «την 1-1-2015»	10
Κατ εξαίρεση θεωρούμενος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας	13
Ειδικός επιπλέον προσμετρούμενος χρόνος	14
Το μέλλον των συντάξεων	16

Εισαγωγή

Η καταστροφική έλευση του μνημονίου στη χώρα μας, από τις πρώτες της επιθέσεις στόχευσε στο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό συμπιέζοντας δικαιώματα και παροχές.

Ξεκάθαρος ο σκοπός να συρρικνωθεί η κοινωνική ασφάλιση, να συμπιεστούν οι συντάξεις και να επιμηκυνθεί ο εργασιακός - ασφαλιστικός χρόνος.

Το συγκεκριμένο τριπλό χτύπημα, ειδικά στους ένστολους, πολλαπλασιάζει την οδύνη που προκαλεί με δεδομένο του επικινδύνου και του ανθυγιεινού της καθημερινής εργασίας τους.

Η σκοπίμως πολλές φορές παραπληροφόρηση σχετικά με τα ισχύοντα, αναφορικά με τα συνταξιοδοτικά, προκαλεί μεγάλη αναστάτωση στους συναδέλφους, οδηγώντας τους πιθανόν σε βεβιασμένες αποφάσεις σχετικά με το επαγγελματικό τους μέλλον.

Στο παρών εγχειρίδιο περιγράφεται με συνοπτικό τρόπο, το βασικό συνταξιοδοτικό καθεστώς που διέπει το πυροσβεστικό προσωπικό.

Την επιμέλεια του, είχαν ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της ΕΑΠΣ Γιάννης Σταμούλης και Φίλιππος Παντελεάκος.

ΣΥΝΤΑΞΙΜΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Βασικό σημείο της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας είναι καταρχήν η έννοια της θεμελιωμένης συντάξιμης υπηρεσίας.

Σύμφωνα με τα ισχύοντα, όταν αναφέρεται θεμελιωμένη συντάξιμη υπηρεσία εννοείται αθροιστικά τα 24 και 1/2/έτη που περιλαμβάνουν :

- την πραγματική Υπηρεσία στο Πυροσβεστικό Σώμα (από την ημέρα κατάταξης στη Πυροσβεστική Σχολή), η στρατιωτική Θητεία (απαιτείται η εξαγορά της - στην ενέργεια ή κατά τη συνταξιοδότηση)
- η προϋπηρεσία στις Δημόσιες Υπηρεσίες (ως τέτοια λογίζεται και η προϋπηρεσία στο στρατό με την ιδιότητα του ΕΠΥ -ΟΠΥ)
- η προϋπηρεσία στον Ιδιωτικό Τομέα (π.χ. τα έτη στο ΙΚΑ, ΝΑΤ κ.λ.π.)

Σύμφωνα λοιπόν με την συνταξιοδοτική νομοθεσία, σήμερα, υπάρχουν τρία καθεστώτα για το πυροσβεστικό προσωπικό, που παρουσιάζεται παρακάτω.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 1^η

Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος «ως την 31-12-2010»

Όσοι συνάδελφοι έως την 31-12-2010 θεμελίωσαν συνταξιοδοτικά δικαιώματα, δηλ. τα 24 $\frac{1}{2}$ έτη συντάξιμης υπηρεσίας και χωρίς να υπάρχει ηλικιακός περιορισμός μπορούν να υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης όποτε επιθυμούν.

Αυτό σημαίνει ότι οι συγκεκριμένοι συνάδελφοι δεν επηρεάζονται από τις αλλαγές που επιφέρει ο νέος ασφαλιστικός νόμος 3865/2010.

Η σύνταξη που θα λάβουν, θα υπολογιστεί με όσα ίσχυαν πριν την δημοσίευση του Ν.3865/2010 και το ίδιο θα ισχύσει ακόμα και αν υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης μετά την 1-1-2015. Ο υπολογισμός γίνεται ως εξής:

Για τον χρόνο ασφάλισης μέχρι την 31-12-2007, το ποσό της σύνταξης υπολογίζεται με βάση το ποσοστό αναπλήρωσης 80% των τελευταίων συνταξιοδοτικών αποδοχών:

**(βασικός μισθός + χρονοεπίδομα + 176€ + 71,92€) x 35 έτη
δια τα έτη ασφάλισης**

Για τον χρόνο ασφάλισης μετά την 1-1-2008, λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος της τελευταίας πενταετίας (από 1-1-2008 και μετά) επί του μειωμένου ποσοστού αναπλήρωσης. Το ποσοστό αναπλήρωσης μειώνεται 1% για κάθε έτος μετά την 1-1-2008, όπου πλέον το 80% που ίσχυε μέχρι την 31.12.2007 καταλήγει στο 70% το 2017.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 2^η

Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος «ως την 31-12-2014»

Όσοι συνάδελφοι έως την 31-12-2011 θεμελίωσαν συνταξιοδοτικά δικαιώματα, δηλ. τα $24 \frac{1}{2}$ έτη συντάξιμης υπηρεσίας, μπορούν να υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης μόλις ολοκληρώσουν 26 έτη συντάξιμης υπηρεσίας.

Όσοι συνάδελφοι έως την 31-12-2012 θεμελίωσαν συνταξιοδοτικά δικαιώματα δηλ. τα $24 \frac{1}{2}$ έτη συντάξιμης υπηρεσίας, μπορούν να υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης μόλις ολοκληρώσουν 27 $\frac{1}{2}$ έτη συντάξιμης υπηρεσίας.

Όσοι συνάδελφοι έως την 31-12-2013 θεμελιώσουν συνταξιοδοτικά δικαιώματα δηλ. τα $24 \frac{1}{2}$ έτη συντάξιμης υπηρεσίας, μπορούν να υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης μόλις ολοκληρώσουν 29 έτη συντάξιμης υπηρεσίας.

Όσοι συνάδελφοι έως την 31-12-2014 θεμελιώσουν συνταξιοδοτικά δικαιώματα δηλ. τα $24 \frac{1}{2}$ έτη συντάξιμης υπηρεσίας, μπορούν να υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης μόλις ολοκληρώσουν $30 \frac{1}{2}$ έτη συντάξιμης υπηρεσίας.

Η σύνταξη που θα λάβουν, θα υπολογιστεί με τον ισχύοντα τρόπο υπολογισμού όποτε και αν κατατεθεί η αίτηση συνταξιοδότησης, με την προσθήκη ότι «όσοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης πριν την 31-12-2015 το τμήμα της μηνιαίας σύνταξης που αντιστοιχεί σε κάθε έτος ασφάλισης από 1-1-2013 και μετά δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2% των μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές προβλέπονται κάθε από τις οικείες διατάξεις.»

Οι συνάδελφοι των παραπάνω τεσσάρων περιπτώσεων, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη μάχιμη πενταετία και να αφαιρέσουν τον επιπλέον χρόνο που προστίθεται στα $24 \frac{1}{2}$ έτη.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 3^η

Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος μετά

«την 1-1-2015»

(δεν έχουν συμπληρώσει τα $24\frac{1}{2}$ έτη συντάξιμης υπηρεσίας τη συγκεκριμένη ημερομηνία)

Οι συνάδελφοι αυτής της κατηγορίας μπορούν να υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης μόλις ολοκληρώσουν 40 έτη συντάξιμης υπηρεσίας, ή συμπλώσουν το 60^ο έτος της ηλικίας τους.

Για την συμπλήρωση των 40 ετών συντάξιμης Υπηρεσίας συυπολογίζονται

- τα έτη Υπηρεσίας στο Πυροσβεστικό Σώμα,
- η στρατιωτική θητεία (με εξαγορά),
- ο χρόνος προϋπηρεσίας στις ένοπλες δυνάμεις (ΕΜΘ - ΟΠΥ - 5ετους),
- ο χρόνος της διαδοχικής ασφάλισης,
- ο ελάχιστος χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός πτυχίου (ΑΕΙ ή ΤΕΙ), εφόσον ο εν λόγω χρόνος δεν

συμπίπτει με άλλο συντάξιμο χρόνο (π.χ. Στρατό, ΕΛ.ΑΣ., κ.λπ.),

- τα διπλά χρόνια ΕΚΑΜ - ΤΕΕΜ - Πτητικά, καθώς
- η μάχιμη πενταετία (με καταβολή εισφορών αρθ. 22 του Ν.3865/10)

Επίσης ειδικά όσοι συνάδελφοι έχουν καταταγεί έως την 31-12-1995, στα 40 έτη υπηρεσίας συμπεριλαμβάνονται και τα τρία (3) πλασματικά έτη του άρθρου 22 παρ. 4 του Ν.3865/10. Τα εν λόγω έτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνον αν αναγνωριστούν ως συντάξιμα, δηλ. με την καταβολή της προβλεπόμενης από το άρθρο 59 ΠΔ 169/2007 κράτησης (6,67% επί των συντάξιμων αποδοχών για κάθε μήνα αναγνώρισης).

Η σύνταξη που καταβάλλεται στους συναδέλφους της συγκεκριμένης κατηγορίας αποτελείται από το άθροισμα της «βασικής» και «αναλογικής»:

- Το ποσό της βασικής ανέρχεται στα 360 €, όπως καθορίστηκε το 2012, η δε αναπροσαρμογή του προβλέπεται από το 2014 ανάλογα με την ποσοστιαία μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) και του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ).

- Το ποσό της αναλογικής, καθορίζεται από τις ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβάλει για τον χρόνο ασφάλισης που διανύεται από την 1-1-2011 και μετά. Ειδικότερα:

1. Οι συνάδελφοι που έχουν υπαχθεί ασφαλιστικά στο δημόσιο έως την 31-12-2010, η αναλογική σύνταξη υπολογίζεται από το άθροισμα του τμήματος που αντιστοιχεί στον χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο έως την 31-12-2010 και του τμήματος με βάση τον χρόνο ασφάλισης από την 1-1-2011 έως την ημερομηνία συνταξιοδότησης, με βάση τα καθοριζόμενα κάθε φορά ποσοστά αναπλήρωσης επί των συντάξιμων αποδοχών.
2. Όσοι συνάδελφοι προσλήφθηκαν για πρώτη φορά μετά την 1-1-2011 στο Π.Σ. υπάγονται υποχρεωτικά στον Κλάδο Κύριας σύνταξης ΙΚΑ- ΕΤΑΜ, πλην όσων είχαν προϋπηρεσία στο Δημόσιο, σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α. οπότε ασφαλιζονται στο Δημόσιο.

Κατ' εξαίρεση θεωρούμενος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας

Κατ' εξαίρεση θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας:

- Ο χρόνος κανονικής, εκπαιδευτικής ή αναρρωτικής άδειας.
- Ο χρόνος της διαθεσιμότητας, εφόσον αυτή δεν οφείλεται σε αξιόποινη πράξη ή πειθαρχικό παράπτωμα για τα οποία επακολούθησε έξοδος από την υπηρεσία ή μετάθεση σε αργία με απόλυση.
- Ο χρόνος της αργίας με πρόσκαιρη παύση εφόσον δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες.
- Ο χρόνος της πολεμικής αποστρατείας και πολεμικής διαθεσιμότητας μέχρι την κατάληψη από το όριο ηλικίας.
- Ο χρόνος κατά τον οποίο διετέλεσαν έξω από την υπηρεσία οι υπηρετούντες γενικά που εξήλθαν από τις τάξεις λόγω σωματικής ανικανότητας και επανήλθαν μετά στην ενεργό υπηρεσία αφού κρίθηκαν ικανοί.

Ειδικός επιπλέον προσμετρούμενος χρόνος

ΜΑΧΙΜΗ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ:

Δικαίωμα χρήσης της μάχιμης πενταετίας (χρόνου υπηρεσίας στο διπλάσιο) έχει όλο το πυροσβεστικό προσωπικό ανεξάρτητα του χρόνου κατάταξής τους στο Π.Σ.

Ο συγκεκριμένος χρόνος λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος μόνο αν ο συνάδελφος συμπληρώσει 24 $\frac{1}{2}$ έτη συντάξιμης υπηρεσίας (πλην της μάχιμης υπηρεσίας),

Οι συνάδελφοι που κατατάχθηκαν μετά την 1-10-1990, η χρήση της γίνεται μόνον μετά την αναγνώρισή της, που γίνεται μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου και εφόσον καταβληθούν οι ασφαλιστικές εισφορές (20% στην αμοιβή πέραν του 5νθημέρου εργασίας 46€ x 20% x 60μήνες =2.150€).

ΤΡΙΕΤΙΑ ΚΟΝΔΥΛΗ

Η τριετία Κονδύλη χορηγείται σε όσους έχουν καταταγεί ή έχουν ασφαλισθεί σε Φορέα κύριας ασφάλισης μέχρι την 31-12-1992, με την προϋπόθεση ότι έχουν συμπληρώσει 20 έτη πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας και φέρουν τον βαθμό μέχρι και του Πυρονόμου.

Η συγκεκριμένη τριετία, δεν λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος παρά μόνον για την προσαύξηση του συντάξιμου μισθού της κύριας σύνταξης από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και σαφώς δεν λογίζεται για την επικουρική σύνταξη. Επισημαίνεται ότι, η προσαύξηση των 3/35ων δεν υπολογίζονται στην 35ετή συντάξιμη υπηρεσία από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους στην περίπτωση της περικοπής του 40% για το Τμήμα της κύριας σύνταξης από 1000 € και άνω που προβλέπεται από το Ν.4024/2011.

Το μέλλον των συντάξεων

Πέρα πάντως από τα υφιστάμενα και ισχύοντα, σαφώς και οι εξελίξεις δεν μπορεί να είναι ευοίωνες. Ούτε για το μέλλον της μισθωτής εργασίας, ειδικά στο Δημόσιο, ούτε για τις συντάξιμες απολαβές, μετά την αφυπηρέτηση, Ο μνημονιακός τυφώνας δεν σέβεται κεκτημένα, δεν μπορεί να εγγυηθεί προφανώς κανένα είδος προγραμματισμό για το μέλλον μας. Απλά για επίλογο θα παραθέσουμε μερικές απόψεις ειδικών του ασφαλιστικού και τα όποια συμπεράσματα σαφώς και θα αποδειχθούν στο άμεσο και ζοφερό μέλλον μας.

Το μέλλον των συντάξεων δεν είναι τα... 360 ευρώ

Γράφει ο Γιώργος Κουτρουμάνης, πρώην Υπουργός Εργασίας
Πηγή: <http://www.imerisia.gr>

... Η αλήθεια είναι ότι με τον νέο ασφαλιστικό νόμο, αλλάζει η δομή των συντάξεων και μεταξύ άλλων προβλέπεται η θεσμοθέτηση της βασικής σύνταξης, ως κοινής αφετηρίας για όλες τις κύριες συντάξεις. Για τον ανασφάλιστο η σύνταξη θα είναι 360 ευρώ, όπως είναι και σήμερα. Για όσους ασφαλιζονται όμως, η σύνταξη προσαυξάνεται για κάθε χρόνο ασφάλισης με επιπλέον ποσό πάνω στα 360 για να διαμορφωθεί η τελική σύνταξη.

Εκείνο που επίσης θεσμοθετήθηκε, είναι ότι το Δημόσιο καλύπτει από τον κρατικό προϋπολογισμό, πέρα από την επιχορήγηση που προβλέπεται σήμερα και τη δαπάνη για την καταβολή της βασικής σύνταξης, από το 2015 και μετά. Άρα εκείνο που γίνεται με το νέο νόμο είναι η ενίσχυση της χρηματοδότησης του κράτους με σταδιακό τρόπο και σταθερό.

Παράλληλα δημιουργείται ένα δικαιότερο σύστημα με την ενίσχυση της ανταποδοτικότητας, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται καλύτερη σύνταξη για όποιον ασφαρίζεται για περισσότερα χρόνια και πληρώνει μεγαλύτερες εισφορές.

Είναι επίσης αλήθεια, ότι η πρόβλεψη σε σχέση με το ύψος των νέων συντάξεων, ήταν να υπάρξει μια σταδιακή από το 2015 μέχρι το 2040 μείωση, με στόχο στο τέλος αυτής της μεταβατικής περιόδου το 2040 η μεσοσταθμική μείωση να φθάσει το 7%, όχι όμως με βάση τις σημερινές συντάξεις που έχουν μειωθεί λόγω της βίαιης δημοσιονομικής προσαρμογής που επιβλήθηκε από τους δανειστές στη χώρα μας, αλλά με βάση τα επίπεδα, όπως είχαν διαμορφωθεί το 2009. Σημειωτέον ότι, εάν υπολογίζαμε τις συντάξεις με το νέο καθεστώς που προβλέπεται για την περίοδο από 1/1/2015 και μετά, στις περισσότερες περιπτώσεις θα ήταν αρκετά μεγαλύτερες από αυτές που καταβάλλονται σήμερα, μετά τις διαδοχικές μειώσεις που έχουν γίνει. Το συμπέρασμα λοιπόν είναι ότι κανένα πρόβλημα δεν δημιουργεί ο νέος ασφαλιστικός νόμος 3863 του 2010, αντίθετα βάζει στέρεες βάσεις για ένα κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά βιώσιμο σύστημα.

«Κλειδί» η ανάπτυξη

Το ζητούμενο είναι να μπορέσει η χώρα να μπει ξανά σε τροχιά ανάπτυξης, να αφήσουμε πίσω μας την κρίση και την ύφεση, έτσι ώστε να σταματήσουν εδώ οι μειώσεις των συντάξεων και να βρεθεί τρόπος σταδιακής αποκατάστασης αδικιών που δημιουργήθηκαν αυτή την περίοδο. Τα ασφαλιστικά ταμεία, με τις μεγάλες θυσίες του ελληνικού λαού, στάθηκαν και αυτά όρθια, για να μπορούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, έστω και με δυσκολίες λόγω της μεγάλης ύφεσης, της αύξησης της ανεργίας και της μείωσης των μισθών, που οδηγούν σε λιγότερα έσοδα. Η έξοδος από την κρίση το συντομότερο δυνατόν και η επιστροφή σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης εντός του 2014, αποτελεί προϋπόθεση για τη διατήρηση του επιπέδου των συντάξεων και τη σταδιακή βελτίωσή τους. Καμιά παραπέρα μείωση δεν μπορεί να γίνει ανεκτή.

Το Μνημόνιο και το μέλλον των Συντάξεων

Γράφει ο Αλέξης Π. Μητρόπουλος, πανεπιστημιακός, πρόεδρος της Ένωσης για την Υπεράσπιση της Εργασίας και του Κοινωνικού Κράτους

<http://www.notospress.gr>

...Με τους ν. 3863/2010[1] και 3865/2010, αλλά και με τους πρόσφατους 3986/2011, 3996/2011 και 4002/2011 [2], υλοποιήθηκαν οι επιταγές του Μνημονίου για τη δημοσιονομική επαναρρύθμιση του Ασφαλιστικού Συστήματος, ώστε οι δαπάνες του (κύριες συντάξεις, επικουρικές συντάξεις, Ταμεία Προνοίας-εφάπαξ βοηθήματα, λοιπές παροχές και ενισχύσεις που εξομοιώνονται με συνταξιοδοτικές παροχές) να μην αυξηθούν πέραν του 2,5% του ΑΕΠ μέχρι το 2060(!), ανεξαρτήτως της ραγδαίας αύξησης των συνταξιούχων τις αμέσως επόμενες δεκαετίες. Η κυβέρνηση επέλεξε την απομείωση των παροχών του ως μέθοδο της βιωσιμότητας του.

-Η παλλαϊκή αξίωση για επιστροφή και επαναρτίωση των αποθεματικών των Ταμείων αποσιωπήθηκε.

-Κανένας λόγος δεν γίνεται για την ενίσχυση του Συστήματος από τις πηγές του νέου πλούτου.

-Η αποκατάσταση των πόρων του, που διατέθηκαν για την ενίσχυση των διαφόρων ιδιωτικών κλάδων της οικονομίας και για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής υπέρ διαφόρων κοινωνικών ομάδων εκτός εργασιακής και ασφαλιστικής σχέσης, ματαιώθηκε.

-Εξάλλου, τα προγράμματα εθελουσίας εξόδου των ιδιωτικοποιούμενων κρατικών και δημοσίων επιχειρήσεων επέρριψαν το ασφαλιστικό κόστος στο Σύστημα, παρά το ότι έπρεπε να αναληφθεί από τους συμβαλλομένους.

-Η διόγκωση της άτυπης και αδήλωτης εργασίας αποστερεί το Σύστημα από πολύτιμες εισφορές.

-Η ύφεση της οικονομικής δραστηριότητας, που το Μνημόνιο επιβάλλει, είναι μια μεγάλη πληγή αιμορραγίας του.

-Αλλά η κυριότερη δυσμενής συνθήκη που οδηγεί το Σύστημα σε

κατάρρευση είναι η γενίκευση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης. Έχει ήδη ψηφιστεί ότι το εργασιακό σύστημα του Δημόσιου Τομέα και των ΔΕΚΟ πρέπει να εξομοιωθεί ως προς όλα τα μεγέθη του και τις ανασφάλειες (που αυτό συνεπιφέρει) με το εργασιακό σύστημα του ιδιωτικού τομέα. Το υπερΣύνταγμα των δανειστών δεν ανέχεται ένα σταθερό σύστημα αξιολύτωσης απασχόλησης, που είναι πρότυπο μιας διαρκούς και προς τα πάνω εξίσωσης και των λοιπών εργασιακών συστημάτων. Με την εφαρμογή του νεοφιλελεύθερου θεσμού της «εφεδρείας», ως προθαλάμου της απόλυσης, εισάγονται και στο δημόσιο τομέα όλες οι μορφές ευελιξίας.

Επειδή, όπως όλοι αντιλαμβάνονται, το Ασφαλιστικό Σύστημα είναι συνάρτηση του Εργασιακού, η επικράτηση των ευέλικτων μορφών εργασίας σε όλα τα Συστήματα (ιδιωτικά και δημόσια) που προωθείται κατ' επιταγήν του Μνημονίου, θα συνεπιφέρει μείωση των εισφορών και επομένως περαιτέρω δραστικές περικοπές στις συντάξεις. Η κυβέρνηση δέχτηκε να καταργήσει ακόμη και όσα Εργασιακά Συστήματα πλήρους και ασφαλισμένης απασχόλησης απέμειναν. Αυτό οδηγεί σε μοιραία συρρίκνωση και του Συνταξιοδοτικού Συστήματος. Έτσι το νέο Ασφαλιστικό Σύστημα δομείται πλέον βάσει των ν. 3863 και 3865/2010 επί των παρακάτω αρχών:

- 1) Η προϊούσα κατάργηση της αρχής της τριμερούς χρηματοδότησης (Κράτος-εργοδότες-εργαζόμενοι)
- 2) Καθιέρωση της αρχής της απόλυτης ανταποδοτικότητας (πλήρους αναλογικότητας)
- 3) Η αρχή της απόλυτης εξίσωσης των ορίων ηλικίας ανδρών-γυναικών (άρθρο 10 του ν. 3863/2010 και άρθρο 6 ν. 3865/2010)
- 4) Η αρχή της περιοδικής αύξησης των ορίων ηλικίας ανάλογα με το προσδόκιμο της ζωής των Ελλήνων (άρθρο 11 παρ. 3 ν. 3863/2010 και άρθρο 7 παρ. 3 του ν. 3865/2010)
- 5) Η αρχή της απόλυτης εξομίσωσης των όρων συνταξιοδότησης για όλους τους ασφαλισμένους (άρθρο 10 ν. 3863/2010 και άρθρο 6 του ν. 3865/2010)
- 6) Η αρχή της ακύρωσης (κατάργησης) κεκτημένων δικαιωμάτων.

Αλλά ο δρόμος προς την πλήρη αποδόμηση του Συστήματος δεν έχει τελειωμό.

Η τρίτη και η τέταρτη επικαιροποίηση του Μνημονίου προέβλεπαν νέα απομείωση των συντάξεων, αρχής γενομένης από τις επικουρικές, αν οι Αναλογιστικές μελέτες των Επικουρικών Ταμείων δείξουν ότι δεν συγκρατείται ο παραπάνω δημοσιονομικός κανόνας μέχρι το 2060. Η πέμπτη εκδοχή του επέβαλε -όπως αναμενόταν- περαιτέρω ακρωτηριασμούς σε ένα Συνταξιοδοτικό Σύστημα, -που παράγει συνταξιούχους κάτω ή πλησίον του ορίου της φτώχειας-, εξισώνοντας προς τα κάτω όλες τις συντάξεις, ώστε να τηρηθεί το παραπάνω δημοσιονομικό υπερ-Σύνταγμα.

Το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα (ν. 3985/2011) περιέχει μέτρα που επιδεινώνουν πολλαπλασιαστικά τη ζωή των πολιτών εν σχέσει με τα βάρη που ανέλαβαν με το πρώτο Μνημόνιο και τις επικαιροποιήσεις του. Αυτό περιέχει κατάργηση του αφορολόγητου ακόμη και σε εισοδήματα κάτω των ορίων της φτώχειας, όπως αυτά μετρώνται στην ΕΕ. Οι φοροαπαλλαγές άλλωστε που χορηγούνται στοχευμένα με εισοδηματικά, περιουσιακά και οικογενειακά κριτήρια, όπως και τα κοινωνικά επιδόματα, παρασύρουν πολλούς συμπολίτες μας στις στρατιές των νεόπτωχων. Όσον αφορά στο Ασφαλιστικό Σύστημα, περικόπτεται σε μεγάλο ποσοστό το εφάπαξ των εξερχόμενων στη σύνταξη, καθιερώνεται ειδική εισφορά στις συντάξεις που χορηγούνται σε συνταξιούχους κάτω των 60 ετών, αυξάνεται το ποσοστό του νέου φόρου στις συντάξεις (ΛΑΦΚΑ) και μειώνονται δραστικά οι επικουρικές συντάξεις, συμπαρασύροντας έτσι σε ακόμη δραστικότερη μείωση το συνολικό ύψος των συντάξεων. Κι όλα αυτά χωρίς να αποκλείεται περαιτέρω περικοπή και στο ποσό της βασικής σύνταξης.

Οι ρυθμίσεις αυτές καταλύουν το Κοινωνικό Κράτος Δικαίου που οικοδομήθηκε με αγώνες των εργαζομένων πολλών δεκαετιών, και με τη συνεισφορά των εργοδοτών (κυρίως των μικρομεσαίων) και επαναφέρουν την κοινωνία σε συνθήκες προδημοκρατικής εποχής. Σε συνάρτηση, μάλιστα, με την παντελή απορρύθμιση των Εργασιακών Σχέσεων και της συλλογικής προστασίας, το Εργατικό Δίκαιο και το Δίκαιο της Κοινωνικής

Ασφάλισης μεταλλάσσονται αργά, αλλά σταθερά, σε Δίκαιο του Επιχειρείν.

Μ' αυτόν τον τρόπο ο Νομικός Πολιτισμός, ως κερτημένο του δημοκρατικού πολιτεύματος και ως υποστασιοποίηση της Κοινωνικής Δημοκρατίας, καταργείται, η Κοινωνία ρηγματώνεται και η ταξική της σύνθεση επιδεινώνεται.

Καθήκον όλων μας είναι να ανακόψουμε αυτή την αταβιστική παλινδρόμηση σε προδημοκρατικές εποχές, κατά τις οποίες δεν υπήρχαν ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα.

Δεν πρέπει όμως να αποσιωπήσουμε ότι με τις ατέρμονες αυτές μειώσεις των συντάξεων, θα γίνει προβληματική η ζωή πολλών στρωμάτων του πληθυσμού που μέχρι πρότινος υπολόγιζαν ότι θα ζήσουν αξιοπρεπώς από τη σύνταξη. Επομένως πρέπει με πολύ μεγάλη περίσκεψη και φειδώ να λαμβάνουν οι πολίτες την απόφαση εξόδου στη σύνταξη, αφού συνυπολογίσουν όλες τις παραμέτρους του βίου.

Ιδιωτικοποιούνται οι συντάξεις: 360 ευρώ από το κράτος και... ασφάλεια ζωής για παραπάνω

newmoney.gr- www.flashnews.gr

...Σύμφωνα λοιπόν με τη μελέτη της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, που συζητήθηκε την προηγούμενη Τετάρτη σε κλειστή συνέλευση, εκτιμάται πως η ελληνική αγορά είναι πολύ μικρή και δεν μπορεί να σηκώσει δεκάδες επαγγελματικά ταμεία. Υπό το φάσμα της κατάρρευσης, λοιπόν, τονίζεται ότι θα πρέπει να κατοχυρωθούν εθνικές συντάξεις ύψους έως 360 ευρώ, τις οποίες σαφώς θα εγγυάται το Ελληνικό Δημόσιο μέσω των Ταμείων, όμως σε δεύτερη φάση θα δραστηριοποιούνται οι ιδιωτικές εταιρείες. Οι κρατήσεις στην πρώτη φάση θα αφορούν και τους δύο συμβαλλόμενους (εργοδότη και εργαζόμενο), ενώ ο ιδιωτικός πυλώνας ασφάλισης θα είναι υποχρεωτικός. Κάτι δηλαδή

21

σαν τις ασφαλίσεις οχημάτων, οι οποίες διά νόμου είναι επιβεβλημένες στους οδηγούς. Το περίεργο βέβαια σε αυτό το νέο σύστημα είναι πως στον δεύτερο πυλώνα οι εργοδότες δεν θα έχουν καμία συμμετοχή παρά μόνο οι μεμονωμένοι ασφαλισμένοι.

Ασφαλισμένοι-επενδυτές

Βέβαια σε αυτό το σχέδιο υπάρχει και «δράκος», καθώς η πρώτη λογική - είναι η πρόταση κυρίως των Γερμανών ειδικών και της τρόικας- μιλάει για δημιουργία των επονομαζόμενων «pension funds», που λειτουργούν κυρίως στην άλλη μεριά του Ατλαντικού και τα οποία με εταιρικά σχήματα διαχειρίζονται τις συντάξεις μέσω συμβολαίων με τις ασφαλιστικές εταιρείες ή και με τράπεζες. Ωστόσο η θέση αυτή προκαλεί ρήγμα μεταξύ των στελεχών της ασφαλιστικής αγοράς καθώς προκαλεί την αντίδραση μελών του διοικητικού συμβουλίου, τα οποία θεωρούν ότι οι ασφαλιστικές εταιρείες θα πρέπει να έχουν τον πρώτο λόγο στη διαχείριση των συντάξεων και να μην υπάρχει μεσολάβηση μέσω των funds.

Το περίεργο της υπόθεσης είναι ότι οι εισηγήσεις που η τρόικα εδώ και μερικούς μήνες επέβαλε στην κυβέρνηση, οι θέσεις της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος και οι προτάσεις που εδώ και δύο χρόνια με ένταση η διοίκηση της Allianz καταθέτει είναι ταυτόσημες. Δεν είναι λοιπόν καθόλου τυχαίο το γεγονός πως από το 2011 ο δείκτης Allianz Global Investors Pension Sustainability Index ανέφερε πως «η Ελλάδα βρίσκεται στην κορυφή των παγκοσμίως πιο αδύναμων συνταξιοδοτικών συστημάτων». Μάλιστα δημοσίευμα του Reuters με την αιγίδα της εταιρείας, η οποία διαθέτει άριστες σχέσεις με το γερμανικό κατεστημένο, σύγκρινε τη χώρα μας με την Ινδία, την Κίνα και την Ταϊλάνδη, κατατάσσοντάς μας στις πιο αδύναμες χώρες σε επίπεδο απόδοσης συντάξεων και συστήνοντας να ακολουθηθεί ένα πιο ευέλικτο πρόγραμμα απόδοσης ιδιωτικών συντάξεων.

Αλλά και οι μεγάλες ολλανδικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως η ING, επενδύουν στην αλλαγή του τρόπου παροχής συντάξεων στην Ελλάδα. Δεν είναι τυχαίες εξάλλου οι προ μιας εβδομάδας δηλώσεις του νέου βασιλιά της Ολλανδίας Βίλχελμ Αλεξάντερ πως «το κοινωνικό κράτος τελείωσε»!

Ο βασιλιάς στο διάγγελμά του εξήγησε πως στο εξής πρέπει να αναλάβουν οι ίδιοι οι πολίτες την ευθύνη για το μέλλον τους και να δημιουργήσουν το δικό τους κοινωνικό και οικονομικό δίκτυ ασφαλείας, χωρίς να προσβλέπουν στη βοήθεια του κράτους. Ο,τι ακριβώς δηλαδή προτείνει η σαφώς πολυεθνικού χαρακτήρα Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος.

Το μέλλον των συντάξεων μέσα από μια απόφαση της ΕΕ

<http://www.alfavita.gr> -Θ. Κ.Ριζοσπάστης, 3/8/2013

...στην ολομέλεια του Ευρωκοινοβουλίου ψηφίστηκε η έκθεση σχετικά με τη Λευκή Βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπή για τις συντάξεις και το σφαγιασμό τους. Στην ίδια κατεύθυνση, κινήθηκε λίγο αργότερα και η έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας. Επιδιώκεται η απαλλαγή του κράτους και των εργοδοτών από τη χρηματοδότηση του ασφαλιστικού συστήματος και η σταδιακή μετάβαση προς ένα σύστημα που η «δημόσια» σύνταξη αντικαθίσταται από τη «βασική» προνοιακού χαρακτήρα, οι εισφορές των εργαζομένων θα είναι η «βασική πηγή χρηματοδότησης» της Κοινωνικής Ασφάλισης, με μείωση των εισφορών της εργοδοσίας, με επιβολή νέας φορολογίας στα λαϊκά στρώματα για την Κοινωνική Ασφάλιση, με άγριες περικοπές στις δαπάνες για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Ανοίγει ο δρόμος για τη δημιουργία επαγγελματικών Ταμείων και διευκολύνεται η είσοδος των ιδιωτικών ασφαλιστικών εταιρειών.

Σχεδιάζουν ένα νέο ασφαλιστικό σύστημα που θα λειτουργεί όπως τα εξατομικευμένα και ανταποδοτικά ασφαλιστικά συμβόλαια που πουλάνε οι ιδιωτικές εταιρείες, ένα σύστημα στο οποίο δεν υπάρχουν ούτε αυτά τα κατώτερα όρια συντάξεων που έχουμε σήμερα. Είναι γνωστό ότι με τον ν. 3863/2010 (ν. Λοβέρδου) που ψήφισε το ΠΑΣΟΚ, το κράτος από το 2015 θα εγγυάται μόνο το ποσό των 360 ευρώ. Αυτό αργά ή γρήγορα θα επιχειρηθεί να ισχύσει για όλους τους νυν συνταξιούχους. Η ΕΕ τονίζει ότι πρέπει να υπάρξουν μεταρρυθμίσεις στα συστήματα του «πρώτου πυλώνα», παίρνοντας υπόψη τις εισφορές και τα έσοδα των Ταμείων, το προσδόκιμο της ζωής, τον αριθμό αυτών που βγαίνουν στη σύνταξη, δηλαδή δείκτες που βάζουν ακόμα και τα 360 ευρώ να είναι υπό αμφισβήτηση. Η ΕΕ απαιτεί από τα κράτη - μέλη να αντιμετωπίσουν τα συνταξιοδοτικά συστήματα με νέα αντιλαϊκά μέτρα σε βάρος εργαζομένων και συνταξιούχων. Ομολογεί ότι μέχρι τώρα συνεχίστηκε η μείωση - μέσω των ασφαλιστικών εθνικών προϋπολογισμών - των παρεχόμενων συντάξεων και ότι πολλοί συνταξιούχοι έγιναν φτωχοί ή βρίσκονται στο κατώφλι της φτώχειας. Είναι καθαρό ότι η ΕΕ ακολούθησε αυτήν την πολιτική και πριν την κρίση και θα τη συνεχίσει το επόμενο διάστημα. Δε χωράνε σύγχρονα δικαιώματα σε Ασφάλιση, Υγεία, Πρόνοια, στην πολιτική της «ανάπτυξης» που υπόσχονται, τα θεωρούν τροχοπέδη της «ανάπτυξής τους». Γι' αυτούς, το Ασφαλιστικό πρέπει να «λυθεί» με τρόπο που θα οδηγεί στην «ανάπτυξη», στο τσάκισμα όλων των δικαιωμάτων και σε ένα «δίκτυο» ελάχιστης ασφάλισης, που θα απευθύνεται στα πιο εξαθλιωμένα τμήματα εργαζομένων και συνταξιούχων με αύξηση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, μείωση συντάξεων με ταυτόχρονη ενίσχυση της ιδιωτικής ασφάλισης και των ιδιωτικών επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής) στην Υγεία και Πρόνοια.

Η ΕΕ απαιτεί να επιταχυνθεί και να γενικευτεί η αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης στις γυναίκες, σε όλα τα κράτη - μέλη. Ήδη, 18 κράτη - μέλη με την εθνική νομοθεσία τους εξομοιώνουν προς τα πάνω τα όρια με αυτά των ανδρών με ορίζοντα το 2020. Πέντε κράτη - μέλη το προβλέπουν για αργότερα και 4 κράτη - μέλη δεν έχουν ακόμα νομοθετική πρόβλεψη.

Η προηγούμενη τρικομματική κυβέρνηση, μέσω του υπουργείου Εργασίας, με κείμενο που χαρακτηρίζεται επείγον στις 17 Μαΐου 2013 εξέφρασε την πλήρη συμφωνία με τις κατευθύνσεις της Λευκής Βίβλου. Με τη σύσταση για σύνδεση ηλικίας συνταξιοδότησης με την αύξηση του προσδόκιμου ανέβασαν και θα ανεβάσουν ακόμη περισσότερο τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης με επιπλέον χρόνια εργασίας στην πλάτη κάθε εργαζόμενου, αλλά με μικρότερη σύνταξη. Η όποια αύξηση του προσδόκιμου ζωής (χωρίς να παρουσιάζεται κανένα αξιόπιστο στατιστικό επιστημονικό δεδομένο ή μελέτη), αποτέλεσμα της επιστημονικής προόδου και των υλικών μέσων διαβίωσης με τη σκληρή δουλειά της εργατικής τάξης, χρησιμοποιείται από το κεφάλαιο για την παράταση της εκμετάλλευσης για δουλειά μέχρι το θάνατο.

Βασική κατεύθυνση των αντιδραστικών μεταρρυθμίσεων είναι η «μετατόπιση από συστήματα καθορισμένων παροχών σε συστήματα καθορισμένων εισφορών», με άλλα λόγια το μόνο που γνωρίζουν οι εργαζόμενοι είναι οι εισφορές που δίνουν, χωρίς να γνωρίζουν τι ποσό σύνταξης θα πάρουν! Δεύτερο κοινό βασικό χαρακτηριστικό των αντιδραστικών μεταρρυθμίσεων στα κράτη - μέλη είναι η μείωση των ποσοστών αναπλήρωσης, δηλαδή η μείωση του ύψους των συντάξεων.

Η σύνδεση της ηλικίας συνταξιοδότησης με το προσδόκιμο θα οδηγήσει σε συνεχείς αυξήσεις ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης. Για την Ελλάδα, έχει νομοθετηθεί αυτόματος μηχανισμός αναπροσαρμογής, όπου κάθε 3 χρόνια αρχίζοντας από το 2020 θα αυξάνει τα όρια ηλικίας

συνταξιοδότησης ανάλογα με την αύξηση του προσδόκιμου ζωής κατά τη συνταξιοδότηση.

Τα επαγγελματικά ταμεία και η ιδιωτική ασφάλιση αντιμετωπίζονται σαν ισότιμος, ουσιαστικός, αξιόπιστος, μακροπρόθεσμος επενδυτής και πυλώνας της Ασφάλισης. Το επόμενο διάστημα θα υπάρξει πρωτοβουλία εκπόνησης πράσινης βίβλου σχετικά με τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις από τα συνταξιοχικά ταμεία του «δεύτερου πυλώνα» στην «πραγματική οικονομία», όπως λένε.

Για τη στήριξη της ίδρυσης επαγγελματικών ταμείων θα υπάρξει χρηματοδότηση από την ΕΕ με το πρόγραμμα για την «κοινωνική αλλαγή και καινοτομία». Ετοιμάζουν ενιαία μέθοδο υπολογισμού της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας για όλες τις χώρες των δημόσιων οικονομικών που θα εξασφαλίζει την κερδοφορία του κεφαλαίου και το μερίδιο των επιπτώσεων από τις συντάξεις....

Το μικρό αυτό αφιέρωμα θα το κλείσουμε με ένα «μελανό» δημοσίευμα από τα ΝΕΑ της 25-10-2013 του Θ.Κουκάκη:

Ποιοι απειλούνται με ανατροπές στα όρια ηλικίας και στις συντάξεις

... Για 350.000 ασφαλισμένους που έχουν ήδη από τα τέλη του 2012 θεμελιώσει το δικαίωμα να λάβουν πλήρη ή μειωμένη σύνταξη όταν κλείσουν το προβλεπόμενο από τον νόμο όριο ηλικίας συνταξιοδότησης χτυπά η καμπάνα του Ασφαλιστικού. Πρόκειται για μητέρες ανήλικων τέκνων, εργαζομένους σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα και ασφαλισμένους που έχουν συμπληρώσει 35ετία, οι οποίοι φέρονται να κινδυνεύουν να παραμείνουν στην εργασία τους έως και 12 χρόνια παραπάνω προκειμένου να πάρουν πλήρη σύνταξη. Κύκλοι της διοίκησης του ΙΚΑ ξεκαθαρίζουν ότι το θέμα των πρόωγων συνταξιοδοτήσεων δεν

έχει τεθεί από το Ταμείο στην κυβέρνηση, ωστόσο πληροφορίες αναφέρουν ότι ήδη τέτοια σενάρια εξετάζονται υπό την πίεση της τρόικας.

Αν και οι δαπάνες για την πληρωμή συντάξεων στην Ελλάδα από το 17% του ΑΕΠ το 2010 έχουν ήδη υποχωρήσει στο 14% του ΑΕΠ το 2013, η τρόικα εξακολουθεί να ζητεί εναρμόνιση της χώρας με τον μέσο όρο της ευρωζώνης, που είναι στο 12% του ΑΕΠ. Η τρόικα θεωρεί ότι οι παρεμβάσεις, συνολικού ύψους 5,2 δις. ευρώ, που έχει δρομολογήσει η κυβέρνηση για τη διετία 2013 -2014 δεν έχουν αποδώσει πλήρως, με αποτέλεσμα να παραμένουν σε υψηλά επίπεδα οι βραχυπρόθεσμες πιέσεις για το ασφαλιστικό σύστημα και ως εκ τούτου η πλέον πρόσφορη λύση είναι η καθολική επέκταση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης στα 67 έτη.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ. Σύμφωνα με πληροφορίες, υπό την πίεση της τρόικας για καθολική αύξηση του γενικού ορίου συντάξιμης ηλικίας στα 67 έτη φέρεται να εξετάζεται η κατάργηση της μεταβατικής περιόδου που δόθηκε στους λεγόμενους παλαιούς ασφαλισμένους και που επέτρεπε σε μητέρες ανήλικων τέκνων, σε εργαζόμενους στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα και σε όσους έχουν συμπληρώσει 35ετία να βγαίνουν στη σύνταξη ακόμη και στην ηλικία των 55 ετών. Αν αποφασιστεί η παρέμβαση αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα ασφαλισμένοι που ήδη έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα να βγουν τελικά στη σύνταξη έπειτα από 7 έως και 12 χρόνια.

Εάν η κυβέρνηση προχωρήσει στην αλλαγή του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου αυξάνοντας καθολικά τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης στα 67 έτη, μια 50χρονη μητέρα ανηλικού με 25 χρόνια ασφάλισης που χρειαζόταν 5 χρόνια για να συνταξιοδοτηθεί θα πρέπει πλέον να εργασθεί 17 χρόνια για να λάβει σύνταξη. Ακόμη, όσοι έχουν συμπληρώσει 35ετία την τριετία 2010-2012 και περίμεναν να λάβουν σύνταξη στα 58, στα 60 ή στα 62, θα πρέπει πλέον να περιμένουν έως τα 67 έτη. Σήμερα οι μητέρες ανηλικών μπορούν να πάρουν μειωμένη σύνταξη στο 55ο έτος ή πλήρη σύνταξη στο 60ό έτος, εφόσον έχουν συμπληρώσει 5.500 ημέρες εργασίας μέχρι τις 31/12/2012. Οι εργαζόμενοι στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, εφόσον είχαν τουλάχιστον 10.500 ημέρες ασφάλισης έως το

τέλος του 2012 (εκ των οποίων οι 7.500 στο καθεστώς των βαρέων), θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης πριν από τη συμπλήρωση του 60ού έτους.

Κατά πληροφορίες, στις σχετικές συζητήσεις έχουν εξεταστεί και οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις στο Δημόσιο, καθώς με τις τελευταίες νομοθετικές παρεμβάσεις (Ν.3865) το όριο ηλικίας πρόωρης συνταξιοδότησης για άνδρες και γυναίκες ασφαλισμένους που συμπλήρωσαν 25ετία μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2011 διαμορφώθηκε στα 56 έτη. Σημειώνεται ότι από 1ης Ιανουαρίου 2013 και μετά όσοι ασφαλισμένοι του Δημοσίου συμπληρώσουν 25ετία λαμβάνουν πρόωρη σύνταξη στα 62.